

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

11-945/2
10-02-2023

ИЗВЕШТАЈ

за антикорупциска проверка на
одредите од Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности

Наслов:

- Закон за донации и за спонзорства во јавните дејности („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.47/2006; 86/2008; 51/2011; 28/2014 и 153/2015)

Доставено барање мислење од овластен предлагач/по сопствена иницијатива :

По сопствена иницијатива, врз основ на член 17 став 1 точка 2 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“, бр.12/2019) и Годишен план за спроведување на антикорупциска проверка на легислативата за 2022 година бр.11-7384/1 од 28.07.2022 година, усвоен на колегиум одржан на ден 14.07.2022 година, се врши антикорупциска проверка на Закон за донации и за спонзорства во јавните дејности („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.47/2006; 86/2008; 51/2011; 28/2014 и 153/2015) за кој е усвоен овој Извештај на Седница одржана на 03.02.2023 година.

Област: Правосудство

Генерална оценка

1. Осврт на барањето :

Со овој закон се уредуваат давањето и примањето на донациите и спонзорствата со кои давателот и примателот можат да бараат даночни поттикнувања, целта на давањето и примањето, давателите и примателите, предметот, користењето, даночните поттикнувања и евидентирањето и контролата на донациите и спонзорства во јавните дејности.

2. Разгледани / консултирани дополнителни материјали:

Адреса: ул. Пресвета Богородица бр.3, 1000 Скопје - Република Северна Македонија

Adresa: rr. Presveta Bogorodica nr.3, 1000 Shkup - Republika e Maqedonisësë Veriut

email: contact@dksk.org.mk

тел/tel: +389 2 3248 930 <https://www.dksk.mk>

- Правилник за формата и содржината на барањето за потврдување на јавен интерес на дадена односно примена донација или спонзорство, формата и содржината на барањето за потврдување на јавен интерес на примена на донација и формата и содржината на барањето заради недоснесување на решение за потврдување односно не потврдување на јавен интерес („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/2014);
- Правилник за начинот на спроведување на даночното поттикнување кога примател на донација добива финансиски средства и истите ги користи за плаќање на набавки на добра и услуги со цел за реализација на јавниот интерес, како и формата и содржината на барањето за враќање на данок на дадена вредност на вршителот на прометот кога примател на донација добива финансиски средства и истите ги користи за плаќање на набавки на добра и услуги како и потребната документација („Службен весник на Република Македонија“ бр.78/2014);
- Правилник за начинот на спроведување на даночното поттикнување при промет на добра и услуги од давателот кон примателот на донацијата, извршен за реализација на донација од јавен интерес, како и формата и содржината на барањето за враќање на данок на дадена вредност на вршителот на прометот, при промет на добра и услуги од давателот кон примателот на донација како и потребната документација („Службен весник на Република Македонија“ бр.78/2014);
- Правилник за формата, содржината и начинот на издавање на писмена потврда за донацији во јавните дејности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 126/2014);
- Уредба со законска сила на примена на законот на донацији и за спонзорства во јавните дејности за време на вонредна состојба („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 103/2020);
- Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2019);
- Закон за јавните претпријатија, состојба („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/1996, 9/1997, 6/2002, 19/2002, 40/2003, 49/2006, 22/2007, 83/2009, 97/2010, 6/2012, 119/2013, 41/2014, 138/2014, 25/2015, 61/2015, 39/2016, 64/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.35/2019, 275/2019, 89/2022);
Закон за установите состојба („Службен весник на Република Македонија“ бр.32/2005, 120/2005, 51/2011 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 99/2022);

- Закон за здруженија и фондации („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/2010, 135/2011, 55/2016 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.239/2022);
- Закон за локална самоуправа („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 5/2002)
- Закон за облигационите односи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 18/2001, 78/2001, 4/2002, 59/2002, 5/2003, 84/2008, 81/2009, 161/2009, 123/2013 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 215/2021).

Државната Комисија за спречување на корупцијата, врз основа на член 17 точка 2 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2019), а согласно со Методологијата за антикорупциска проверка на легислативата, по спроведената антикорупциска проверка на одредбите од споменатиот закон, го донесе следниот:

ЗАКЛУЧОК

Државната комисија за спречување на корупцијата, по извршената анализа и оценка на легислативата кои ја уредуваат дадената област согласно Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, наиде на постоење на регулаторни ризици.

Образложение

Државната комисија за спречување на корупцијата по сопствена иницијатива врз основа на член 17 точка 2 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2019), спроведе антикорупциска проверка на одредбите од Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности и го утврди следното:

Во член 3 став (4) под „Јавен интерес“ се подразбира поддржување или промовирање на дејности во областа на заштитата на човековите права, на промоција на културата, етиката, образованите, науката развој на информатичкото општество и преносот електронските податоци, спортот заштитата на животната средина, социо-хуманитарните дејности, развојот на граѓанското општество, промовирање на крводарителството, промоција на меѓународната соработка и други дејности утврдени со закон.

ДКСК смета дека во секој материјален закон треба да се дефинира поимот јавен интерес со прецизна формулатија и јасно разграничување на овој поим без да се остава просотор за злоупотреба.

Во главата IV ЕВИДЕНТИРАЊЕ, ОТЧЕТНОСТ И КОНТРОЛА се уредува начинот на известување, за користење на донацијата и спонзорството, контрола и заштита на јавниот интерес.

Од анализата на одредбите кои се однесуваат на постапката за издавање на решение со кое се потврдува јавниот интерес, како и проверката и контрола на утврдени неправилности од страна на надлежни органи, се констатира дека оваа постапка е многу комплицирана, па оттука и долга, па дури и нејасна, со што се одвраќаат давателите. Постапката опфаќа обезбедување на голем број документи со што истата непотребно се комплицира и одлговлекува. Од овие причини потребно е оваа постапка да биде поедноставна со цел побрзо да завршуваат и јасно уредена, бидејќи со ваквото закоско решение постојат нејасни фази за исполнување на процедурата.

Согласно член 19 став 2 „Договорот за донација и спонзорство од членот 4 на овој закон и извештајот од ставот 1 на овој член задолжително се доставува до УЈП, доколку со овој закон за нив се предвидени даночни поттикнувања, најдоцна 30 дена од денот на исполнувањето на договорот,,

Од тута се поставува прашањето што во случај кога не е склучен договор бидејќи законот предвидува исклучок во членот 4 став 2 кој се однесува на здруженијата или фондациите кои се имаат стекнато со статус на јавен интерес. Во тој случај рокот наведен од 30 дена од денот на исполнување на договорот ни е неприменилив.

Во овој дел ДКСК смета дека треба да се препише законска обврска давателите и примателите на донацијата и спонзорствата да доставуваат извештај до ДКСК два пати годишно, како и да се предвиде одредба со која ако истиот извештај не се достави да биде предвидено како повреда на закон што ќе претставува прекршок.

Како слабост на заонот се смета недостигот на транспарентност со тоа што се смета дека е потребно да се обезбеди транспарентност односно договорите за спонзорства и донацији да бидат јавно објавени.

Член 20 став 2 „УЈП и други надлежни органи доколку при контролата утврдат неправилности и злоупотреби при користење на донацијата поднесуваат прекршочна или кривична пријава.

Потребно е да се прецизира кои се тие други надлежни органи кои имаат право да поднесат прекршочна или кривична пријава, како и, точно да се наведе до кого се поднесува прекршочната пријава и кој е надлежен за одлучување.

Дел IV приодни и завршни одредби е регулирано само кое министерство е надлежно за споредување на законот а не и кој врши надзор на спроведување на истиот исто така сметаме дека е изоставено едно од најбитните прашања со тоа што не се предвидени прекршочни одредби во случај кога се прекушува закон.

Заклучоци и препораки

Државната комисија за спречување на корупцијата при спроведената анализа и проверка на горенаведените одредби заклучи дека е потребно да се преземат чекори за надминување на ова констатирани состојби во насока на:

- Јасно дефинирање на значењето на поимот јавен интерес;
- Јасно да се уреди постапката во фази и надлежноста на секоја институција што е вклучена во постапката.
- Поедноставување на постапките
- Да се препише законзка обврска давателите и примателите на донацијата и спонзорствата да доставуваат извештај до ДКСК два пати годишно, како и да се предvide одредба со која ако истиот извештај не се достави да биде предвидено како повреда на закон што ќе претставува прекршок.

Според горенаведеното произлегува дека заради уредување на овие прашања е неопходна измена и дополнување на Закон за донации и спонзорства во јавните дејности при што се препорачува при изготвувањето на таквите измени и дополнувања да бидат вклучени и претставници од надлежните институции.

ДРЖАВНА КОМИСИЈА

ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

Гртседател,
Бијана Ивановска

: ул Адреса. Пресвета Богородица бр.3, 1000 Скопје - Република Северна Македонија

Adresa: rr. Presveta Bogorodica nr.3, 1000 Shkup - Republika e MaqedonisësëVeriut

email: contact@dksk.org.mk

тел/tel: +389 2 3248 930 <https://www.dksk.mk>

